

SIMON STÅLENHAG
LIITTYMIÄ

LIITTYMIÄ

KUVITUS JA TEKSTI
Simon Stålenhag

SUOMENNOS
Tarja Lipponen

GRAAFINEN SUUNNITTELU
Christian Granath

COPYRIGHT
© Simon Stålenhag 2017
Published by agreement with Salomonsson Agency
Suomenkielisen laitoksen © Tarja Lipponen 2020

Teksti on suomennettu ruotsinkielisestä alkuteoksesta *Passagen*,
mutta siihen on tehty joitakin tarkennuksia englanninkielisen
laitoksen *The Electric State* pohjalta.

ISBN
978-951-0-43620-2

Painettu EU:ssa

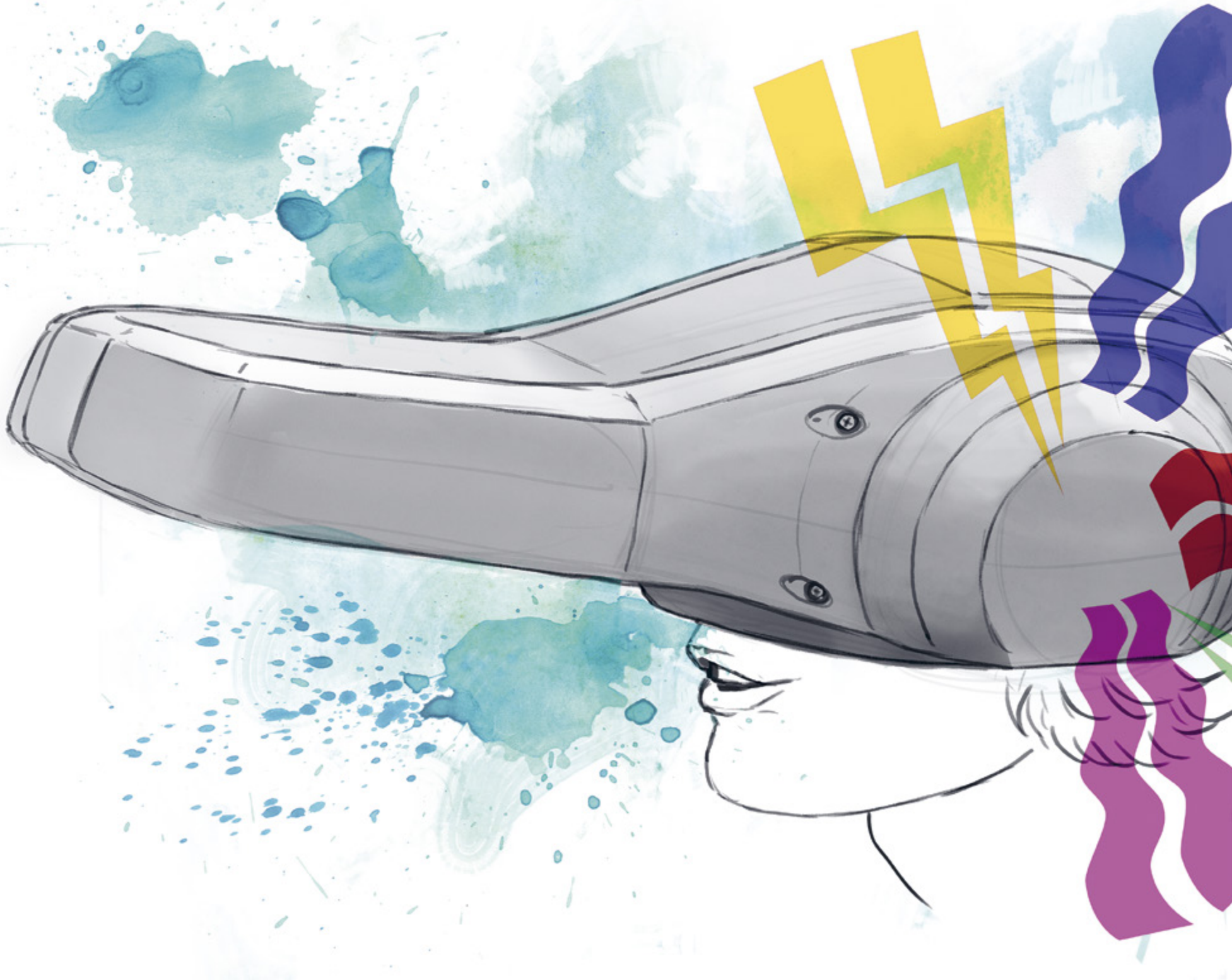
JOHNNY KNIGA KUSTANNUS
imprint of Werner Söderström Corporation
PL 1259, 00101 Helsinki
www.johnnykniga.fi

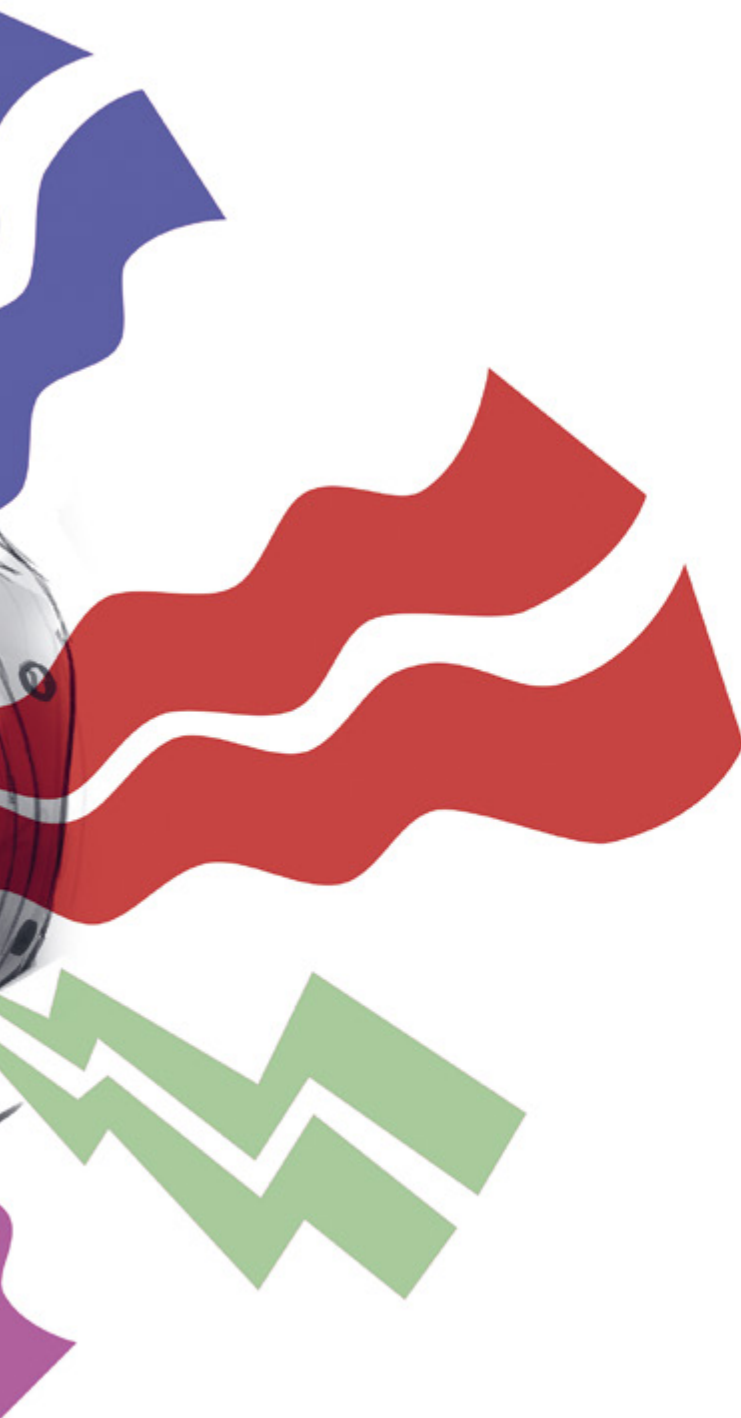
te olette
ymmärtäneet kaiken väärin
sanoi teinityttö
hän on kirjoittanut vain yhden ainoan runon
ja se kertoo menetetystä rakkaudesta
minä tiedän missä hän on
minä tiedän ketä te etsitte
hän oli ainut joka vangitsi katseeni eräänä päivänä
kun katselin
tätä jähmeää elotonta maisemaa
hän oli se yhä huokuva oksa
missä kadonnut lintu oli istunut
ja te voitte jatkaa
te voitte jatkaa valtaistuimenne kyhäämistä
hän ei tule koskaan istumaan siellä
ei koskaan

Bruno K. Öijerin runosta ”Ei koskaan” kokoelmassa
Hopeanmustaa, suomentanut Markku Into (Sammakko 2010)

Sodan olivat käyneet ja sen olivat voittaneet etälentäjät – miehet ja naiset komento-keskuksissa kaukana taistelukentiltä, joilla miehittämättömät droonit sotivat toisiaan vastaan seitsemän vuotta kestäneessä strategiapelissä. Liittovaltion asevoimien lentäjillä oli loikoivat olot upouusilla huvila-alueillaan, ja he saattoivat kotimatalla piipahtaa valitsemassa kolmenkymmenen aamiaismuromerkin joukosta mieleisensä. Teknologiaa ylistettiin, olihan se säästänyt meidät järjettömältä verenvuodatukselta.

Siviiliuhrit olivat kahdenlaisia: onnettomuudekseen ristetulleen joutuneita siviilisiä ja liittovaltion lentäjien lapsia, jotka kuin myönnytyksenä sotilasteknologian jumalallisuudelle syntyivät kaikki kuolleina.

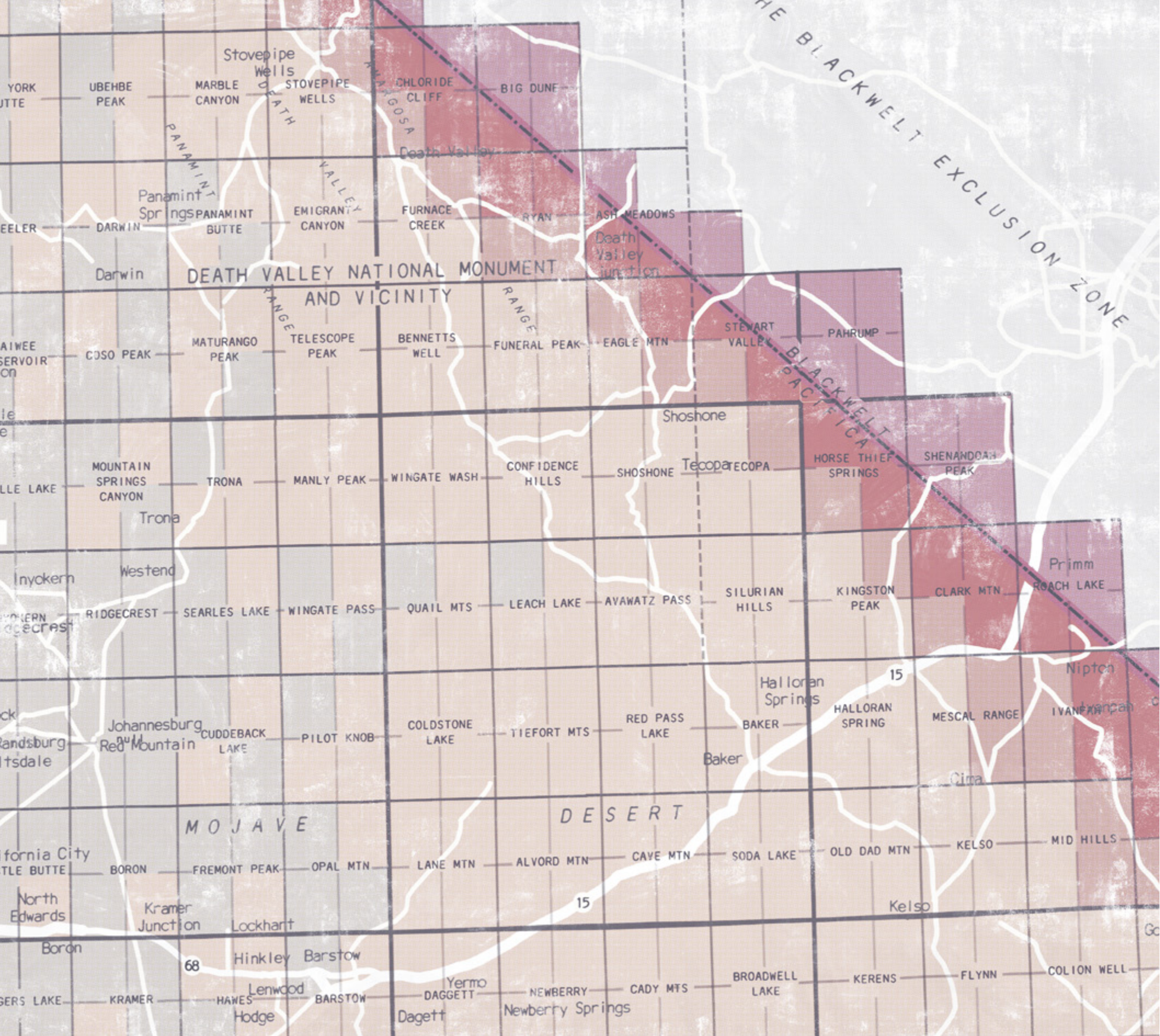
mode 6

A new experience arrives.

01.11.1996

*Mode 6 is compatible with all Sentre Stimulus devices.

DEATH VALLEY NATIONAL MONUMENT
AND VICINITY

THE BLACKWELT EXCLUSION ZONE

BLACKWELT
PACIFIC

MOJAVE

DESERT

YORK BUTTE UBEHBE PEAK MARBLE CANYON STOVEPIPE WELLS STOVEPIPE WELLS CHLORIDE CLIFF BIG DUNE
PANAMINT VALLEY VALLEY DEATH VALLEY
EMIGRANT CANYON FURNACE CREEK RYAN ASH MEADOWS
DARWIN PANAMINT BUTTE
DARWIN
MATURANGO PEAK TELESCOPE PEAK BENNETTS WELL FUNERAL PEAK EAGLE MTN STEWART VALLEY PAHRUMP
COSO PEAK
MOUNTAIN SPRINGS CANYON TRONA MANLY PEAK WINGATE WASH CONFIDENCE HILLS SHOSHONE SHOSHONE
HORSE THIEF SPRINGS SHENANDOAH PEAK
TRONA
WINGATE PASS QUAIL MTS LEACH LAKE AVAWATZ PASS SILURIAN HILLS KINGSTON PEAK CLARK MTN
PRIMM ROACH LAKE
SEARLES LAKE WINGATE PASS
Johannesburg Red Mountain CUDEBACK LAKE PILOT KNOB COLDSTONE LAKE TIEFORT MTS RED PASS LAKE BAKER HALLORAN SPRING HALLORAN SPRING Mescal Range IVANPACH
CIMA
BORON FREMONT PEAK OPAL MTN LANE MTN ALVORD MTN CAVE MTN SODA LAKE OLD DAD MTN KELSO MID HILLS
North Edwards Kramer Junction Lockhart Hinkley Barstow Yermo DAGGETT NEWBERRY CADY MTS BROADWELL LAKE KERENS FLYNN COLION WELL
HAWES BARSTOW DAGGETT Newberry Springs

68

15

15

MOJAVEN AAVIKKO, PACIFICA, USA
KEVÄT 1997

Toukokuu on tomun aikaa. Tuulenpuuskat nousevat ja laskevat autereessa, kanniskelevat isoja harmaanruskeita tomuriekaleita, jotka subisevat ja ritisevät lyödessään yli maan. Tomu kiertyy siristen kamaraan kreosoottipensaiden väliin ja kerääntyy aaltoileviksi dyymeiksi ja kinoksiksi, jotka kulkevat eteenpäin ja kasvavat vaivihkaa tuulen loputtomassa jylinässä.

Ennen vanhaan majakanvartijoita varoitettiin kuuntelemasta merta liian pitkään. Jylinään saattoi kadottaa ymmärryksensä; siinä alkoi kuulua ihmisääniä.

Aivan kuin meren jylinässä olisi koodi – ja kun ihmismieli on sen kerran oivaltanut, se alkaa peruuttamattomasti nostaa esiin syvyyksien demoneja.

Mä en enää edes kuullut tuulta. Raskaan haulikon kantaminen jomotti olkapäissä, ja jalat liikkuiivat mekaanisesti kuin olisivat olleet vieraat. Ajatuksissa kehkeytyi päivänimainen kuva: näin Tedin makaamassa aurinkovarjon alla Soestissa, siinä se lojui isoja värikkäitä lintuja sylissä ja uneksi. Sen huulet liikkuiivat.

Huomasin, että suussani oli jotain pehmeää, pysähdyin ja sylkäisin ulos harmaan möykyn sitkeää limaa. Skip tuli luokseni ja katsoi möykkyä, joka lojui maassa kuin pörröinen perhosentoukka. Astuin liman päälle ja yritin rusentaa sen hiekkaan mutta onnistuin vain kaulitsemaan siitä nauhamaisen spagetin. Skip katsoi mua.

Johtuu pölystä, sanoin.

Ongin vesipullon repusta, huuhtelin suuta ja sylkäisin pari kertaa. Kun nostin repun taas selkään, näin hiekassa vähän kauempana jotain. Palanen vaaleanpunaista kangasta pilkotti dyynistä, pullisteli tuulessa kuin pikkuiinen laskuvarjo. Kävelin lähemmäs ja kaivelin kangasta jalalla. Pikkupöksyt.

Vaaleanpunaiset pöksyt olivat peräisin viereiseltä parkki-paikalta, mustan Oldsmobilen kattokotelosta, joka rep-sotti levällään tuulessa. Vaatteita lojui siellä täällä. Auto oli yltä päältä pölyssä mutta näytti olevan muuten kun-nossa – ei rikkoutuneita renkaita, ei hajonneita ajovaloja ja ikkunatkin olivat ehjät.

Automalli näytti hintavalta, ja sen vieressä hiekassa makasivat iäkkäät omistajat, kaiketi pariskunta. Taka-penkillä lojui kaksi pitkulaista pahvilaatikkoa ja istuimet olivat styroksilastujen peitossa, muuten auto oli siisti. Pengoin käteisen toivossa pariskunnan taskut. Naiselta ei löytynyt mitään mutta miehen vasemmasta taskusta mä nappasin autonavaimet ja taitellun kirjekuoren. Kuoressa oli kaupunginkartta, johon oli raapustettu muistiinpa-noja, kymmenen dollarin seteli, kuitti kahdesta Sentren Stimulus TLE:stä ja paperi, joka kai oli kahden ihmisen matkustuslupa Kanadaan. Asetuin ratin taakse, työnsin avaimen virtalukkoon ja käänsin. Moottori päästi sähköi-sen surahduksen, yskähti ja käynnistyi. Kojelautaan syttyi digitaalisia merkkejä, synteettinen kello alkoi kilahdella ja näyttöön nopeusmittarin alapuolelle ilmestyi teksti: GOOD AFTERNOON. Kumarruin antamaan ratille pusun ja mieleeni välähti, että hyvällä tuurilla mä istuin ehkä juuri siinä autossa, jolla pääsisimme merenrantaan.

Walter, kysyit minulta aiemmin, mihin ne häntä tarvitsevat. Poikaa siis. Jos vain kerron sen muutta mutkitta, pelkään sen kuulostavan sulalta bulluudelta. Miten selittäisin niin että ymmärrät?

Tiedätkö, miten aivot toimivat? Onko sinulla aavistustakaan siitä, mitä tiedämme aivojen ja tietoisuuden toiminnasta? Siis meidän ihmisten. Enkä nyt puhu mistään new agen kaltaisesta hölynpölystä vaan tiedosta, jota sinnikkäät tutkijat ovat keränneet kolmesataa vuotta vaivalloisilla kokeilla ja skeptisellä teorianrakentelulla. Tarkoitan tietoa, joka saadaan tonkimalla konkreettisesti ihmisten päänuoppia, tutkimalla käyttäytymistä ja tekemällä kokeita, jotta saadaan selvitettyä, mikä on totta, mikä ei. Erotettua tosiasiat aivoihin ja tietoisuuteen liittyvästä harhaopista, jolla ei ole todellisuuden kanssa mitään tekemistä. Tarkoitan sitä aivotietoutta, joka näkyy esimerkiksi neurosodankäynnissä, neurografiverkossa ja Sentren Stimulus TLE:ssä. Mitä oikeastaan tiedät siitä tarkalleen?

Oletan, että sinulla on koko aihepiiristä tyyppillinen 1900-lukulainen käsitys. ”Minä” tavallaan istuu aivoissa silmien takana kuin pikkuinen lentäjä ohjaamossaan. Se, mitä kutsutaan minäksi, näyttäytyy sinulle sekoituksena muistoja, voimakkaita tunteita ja asioita, jotka saavat sinut itkemään. Ja kaikki se minuus ilmeisesti on aivoissa, sillä olisihan outoa, että se olisi sydämessä, joka on lihas, kuten hyvin tiedät. Silti sinun on samanaikaisesti vaikea hyväksyä se, että kaikki mitä olet – joka ikinen ajatuksesi, kokemuksesi, taitosi, makumieltymyksesi, näkemyksesi – sijaitsi tosiaankin konkreettisesti kallossasi. Niinpä et anna itsesi jäädä pohdiskelemaan sellaisia kysymyksiä. Ajattelet, että ”jotain enemmän on kuitenkin olemassa” ja tyydyt luddiittiseen mielikuvaan jostain kaasumaisesta läpinäkyvästä entiteetistä leijumassa keskellä määrittelemätöntä pimeyttä.

Et ehkä ole edes kutsunut sitä miksikään, mutta kumpikin meistä tietää, että ajattelet perinteistä mielikuva sielusta. Uskot näkymättömään aaveeseen.

PROPERTY OF THE STATE OF CALIFORNIA
DEPARTMENT OF PUBLIC WORKS
NO TRESPASSING - LOITERING
FORBIDDEN BY LAW
FOR MORE INFORMATION, CONTACT
CALIFORNIA DEPARTMENT OF PUBLIC WORKS
1515 CALIFORNIA STREET, SACRAMENTO, CA 95834

Droonisotien jälkeinen Amerikka vuonna 1997. Teini-ikäinen Michelle matkaa lelurobotin kanssa länsirannikon poikki etsiessään kadonnutta veljeään. Autioitunutta maisemaa hallitsevat jättimäiset sodan romuttamat taistelualukset ja laajennettuun todellisuuteen koukkuun jääneet ihmisrauniot. Valtameren lähestyessä Michellen on pakko myöntää, että enää ei ole normaalin vyöhykettä, johon palata – ainoa tie ulos on edessäpäin.

Simon Stålenhag on kansainvälisesti tunnustettu taiteilija, joka yhdistelee töissään retrofuturistista teknologiaa tunnistettavaan ja nostalgiseen maisemakuvaukseen. Hänen esikoisteoksensa *Ur Varselklotet* (2014) pohjalta on tehty Amazon Primen tv-sarja *Tales from the Loop* (2020). *Liittymiä* on ensimmäinen Stålenhagilta suomennettu teos.

